

Κυπριακή Δημοκρατία

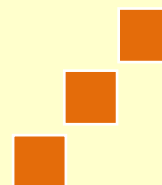
Υπουργείο Υγείας

Διαχείριση Ιματισμού σε Χώρους Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

■ Διαχείριση καθαρού ιματισμού	4
■ Διαχείριση χρησιμοποιημένου, λερωμένου και μολυσμένου ιματισμού	5
■ Διαχείριση ιματισμού στους χώρους πλυντηρίων	7

Κεντρική
Επιτροπή Έλεγχου
Λοιμώξεων

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ Αρ. Χ: Διαχείριση Ιματισμού σε Χώρους Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

Υπόβαθρο

Ο λερωμένος ιματισμός μπορεί να αποτελέσει πηγή μεγάλου αριθμού παθογόνων μικροοργανισμών σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας. Παρά το γεγονός αυτό, ο αριθμός αναφερόμενων στη βιβλιογραφία συσχετίσεων μεταξύ επιμολυσμένου ιματισμού και λοιμώξεων που σχετίζονται με τη παροχή υπηρεσιών υγείας είναι πολύ μικρός και γενικά ο κίνδυνος μετάδοσης μιας τέτοιας λοίμωξης θεωρείται χαμηλός.

Οι βιβλιογραφικές αναφορές πιθανής συσχέτισης επιμολυσμένου ιματισμού και μετάδοσης λοιμώξεων, αφορούν λοιμώξεις σε επαγγελματίες υγείας, συνήθως εργαζόμενους στα πλυντήρια (π.χ ηπατίτιδα Α, σαλμονέλωση, ψώρα κα), και λοιμώξεις σε ασθενείς (MRSA, VRE, *Bacillus cereus* κα). Στις περιπτώσεις λοιμώξεων σε επαγγελματίες υγείας αναφέρεται συνήθως λανθασμένος τρόπος διαχείρισης του ιματισμού. Επίσης, αιχμηρά αντικείμενα που πιθανό να παραμένουν εκ παραδρομής στον ιματισμό που οδηγείται στα πλυντήρια, αποτελούν κίνδυνο τραυματισμού και μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων στο προσωπικό των πλυντηρίων. Αιτιολογική σχέση μεταξύ επιμολυσμένου ιματισμού και μετάδοσης λοίμωξης σε ασθενείς δεν έχει τεκμηριωθεί, λόγω του ότι οι μικροοργανισμοί που ενέχονται στις λοιμώξεις αυτές συχνά απομονώνονται και από άλλες περιβαλλοντικές πηγές καθώς και από τα χέρια των επαγγελματιών υγείας.

Η διασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για τους ασθενείς και τους επαγγελματίες υγείας καθώς και της ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών υγείας, προϋποθέτει την εφαρμογή ορισμένων απλών πρακτικών κατά τη διαχείριση του νοσοκομειακού ιματισμού. Οι πρακτικές αυτές στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία που μπορεί να συσχετίζονται με τη διαχείριση του ιματισμού και βασίζονται σε γενικές αρχές υγιεινής, την κοινή λογική και ευρέως αποδεκτές κατευθυντήριες οδηγίες.

Στόχος κατευθυντήριας οδηγίας

Η μείωση του κινδύνου για την ασφάλεια και την υγεία που μπορεί να συσχετίζεται με τη διαχείριση του νοσοκομειακού ιματισμού, μέσω ευρέως αποδεκτών πρακτικών που απορρέουν από βασικές αρχές υγιεινής και πρόληψης λοιμώξεων και που η μακρόχρονη εφαρμογή τους έχει αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους.

Ορισμοί

- **ΚΑΘΑΡΟΣ ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ**
Ιματισμός που δεν έχει χρησιμοποιηθεί μετά το πλύσιμο , στέγνωμα και σιδέρωμα του
- **ΛΕΡΩΜΕΝΟΣ ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ**
Ιματισμός χρησιμοποιημένος και λερωμένος με αίμα ή άλλα βιολογικά υγρά
- **ΜΟΛΥΣΜΕΝΟΣ ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ**
Ιματισμός χρησιμοποιημένος από ασθενή με γνωστή ή υποπτευόμενη λοίμωξη η οποία αποτελεί δυνητικό παράγοντα κινδύνου για το προσωπικό και τους ασθενείς (π.χ χρήση από ασθενείς σε προφυλάξεις επαφής, σταγονιδίων ή αερογενείς, με λοιμώδη διάρροια , κα)
- **ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ**
Ιματισμός που έχει χρησιμοποιηθεί και δεν εμπίπτει στις 2 πιο πάνω κατηγορίες

Συστάσεις

I. Διαχείριση καθαρού ιματισμού

1. Το προσωπικό που χειρίζεται καθαρό ιματισμό πρέπει να έχει εφαρμόσει προηγουμένως υγιεινή των χεριών και να φορά καθαρή ενδυμασία

2. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΚΛΙΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

- Ο καθαρός ιματισμός μεταφέρεται στον κλινικό χώρο μέσα σε ειδικά τροχήλατα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το σκοπό αυτό
- Τα τροχήλατα πρέπει να διατηρούνται καθαρά , ελεύθερα σκόνης και καθαρίζονται όσο συχνά χρειάζεται και τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα

3. ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

- Ο καθαρός ιματισμός αποθηκεύεται σε κλειστό χώρο που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το σκοπό αυτό
- Ο χώρος αποθήκευσης πρέπει να είναι καθαρός , ελεύθερος από σκόνη και υγρασία και καθαρίζεται όσο συχνά χρειάζεται, τουλάχιστο μια φορά τη εβδομάδα
- Ο καθαρός ιματισμός ΔΕΝ τοποθετείται στο έδαφος

4. ΧΡΗΣΗ

- Κατά τη διαδικασία αλλαγής του ιματισμού ενός ασθενή, μην τοποθετείτε τον καθαρό ιματισμό κοντά στο έδαφος, στο άμεσο περιβάλλον άλλου ασθενή ή σε ακάθαρτες επιφάνειες
- Τυχόν αχρησιμοποίητος ιματισμός ενός ασθενή δεν επανατοποθετείται στο χώρο φύλαξης καθαρού ιματισμού, αλλά διατηρείται καθαρός στο χώρο του ασθενούς για χρήση από το ίδιο
- Ιματισμός που έχει μεταφερθεί στο άμεσο άψυχο περιβάλλον ενός ασθενούς και τελικά δε χρησιμοποιήθηκε από αυτόν, πρέπει να υποβληθεί στη διαδικασία πλύσης πριν χρησιμοποιηθεί σε άλλον ασθενή

II. Διαχείριση χρησιμοποιημένου , λερωμένου και μολυσμένου ιματισμού

A. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΚΛΙΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

1. ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

- Εφαρμόστε υγιεινή των χεριών μετά από κάθε χειρισμό οποιουδήποτε χρησιμοποιημένου ιματισμού
- Φοράτε γάντια και μπλούζα μιας χρήσης κατά το χειρισμό λερωμένου και μολυσμένου ιματισμού και εφαρμόστε υγιεινή των χεριών μετά την αφαίρεση τους

2. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

- Ιματισμός κλίνης : Όταν είναι εμφανώς λερωμένος και τουλάχιστο μια φορά την ημέρα, και κατά το εξιτήριο του ασθενή
- Ιματισμός του ασθενή: Όταν είναι εμφανώς λερωμένος και τουλάχιστο μια φορά την ημέρα
- Κουρτίνες: Όταν είναι εμφανώς λερωμένες, κατά το εξιτήριο ασθενή σε προφυλάξεις απομόνωσης και τουλάχιστο κάθε 6 μήνες
- Μαξιλάρια: Τα μαξιλάρια δεν μπορούν να σταλούν στο πλυντήριο για πλύση και απορρίπτονται όταν είναι εμφανώς λερωμένα ή υγρά. Ιδανικά τα μαξιλάρια καλύπτονται με ειδικό αδιαπέραστο στα υγρά κάλυμμα που μπορεί να πλυθεί και αλλάζεται όταν είναι εμφανώς λερωμένο και κατά το εξιτήριο του ασθενή

3. ΟΡΘΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

- Αποφεύγετε χειρισμούς που συμβάλλουν στη διασπορά μικροβίων στον αέρα , επιφάνειες και ανθρώπους: Μην τινάζσετε /αναταράσσετε τον ιματισμό αλλά τυλίγετε /διπλώνετε προσεκτικά
- Μην ακουμπάτε τον χρησιμοποιημένο στον καθαρό ιματισμό ή άλλες καθαρές επιφάνειες
- Μην αφήνετε αιχμηρά ή άλλα αντικείμενα στον ιματισμό που συλλέγεται για πλύση. Κίνδυνος για την ασφάλεια του προσωπικού των πλυντηρίων και πιθανότητα βλάβης πλυντηρίων/ιματισμού!

4. ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

- Τοποθετείτε άμεσα τον ιματισμό από το σημείο συλλογής, στην κατάλληλη συσκευασία για μεταφορά στα πλυντήρια, και μην τον τοποθετείτε προσωρινά στο έδαφος ή άλλες επιφάνειες
- Ο μολυσμένος (χρήση από ασθενή σε προφυλάξεις απομόνωσης ή άλλο λοιμώδες μεταδοτικό νόσημα) και ο έντονα λερωμένος με βιολογικά υγρά ιματισμός, τοποθετείται αρχικά σε υδατοδιαλυτή σακούλα και ακολούθως σε άλλη υδατοστεγή σακούλα. Η δεύτερη έχει συγκεκριμένο χρώμα που καθορίζεται από το κάθε ίδρυμα και είναι γνωστό στους επαγγελματίες υγείας του ιδρύματος

- Χρησιμοποιημένος ιματισμός που δεν εμπίπτει στις πιο πάνω κατηγορίες τοποθετείται σε κάδο με υφασμάτινη σακούλα
- Οι σακούλες συλλογής δένονται καλά όταν έχουν γεμίσει περίπου κατά τα $\frac{3}{4}$ και ιδανικά φέρουν σήμανση προέλευσης τους

B. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΛΙΝΙΚΟ ΧΩΡΟ ΣΤΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ

1. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Καθορίστε τη συχνότητα μεταφοράς ιματισμού προς τα πλυντήρια αναλόγως των αναγκών κάθε κλινικού χώρου, ούτως ώστε ο χρησιμοποιημένος ιματισμός να μην παραμένει/ αποθηκεύεται στον κλινικό χώρο

2. ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

i. Με ειδικά τροχήλατα

- Πρέπει να είναι καθορισμένα για μεταφορά ακάθαρτου ιματισμού και να μη χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά καθαρού ιματισμού
- Πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται εύκολα
- Καθαρίζονται και απολυμαίνονται κάθε μέρα, μετά τη μεταφορά

ii. Με ειδικό αγωγό (χοάνη) που καταλήγει στο χώρο πλυντηρίων

- Σωστός σχεδιασμός, χρήση και συντήρηση του αγωγού είναι απαραίτητα για αποφυγή διασποράς μικροοργανισμών στο περιβάλλον:
- Μόνο ιματισμός μέσα σε καλά κλεισμένες σακούλες απορρίπτεται στον αγωγό
- Οι θυρίδες του αγωγού πρέπει να είναι πάντα κλειστές όταν δε χρησιμοποιείται ο αγωγός
- Ο αγωγός πρέπει να απολυμαίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα

III. Διαχείριση ιματισμού στους χώρους των πλυντηρίων

1. ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

- Το προσωπικό που εργάζεται στα πλυντήρια πρέπει να χρησιμοποιεί γάντια, μπλούζα μιας χρήσης και μάσκα, κατά το χειρισμό του χρησιμοποιημένου ιματισμού
- Με το πέρας του χειρισμού χρησιμοποιημένου ιματισμού, να αφαιρεί τα γάντια μπλούζα και μάσκα και να εφαρμόζει υγιεινή των χεριών
- Να εφαρμόζει υγιεινή των χεριών και να φέρει καθαρή ενδυμασία πριν από οποιοδήποτε χειρισμό καθαρού ιματισμού
- Δεν επιτρέπεται η κατανάλωση ποτών και τροφίμων και το κάπνισμα στους χώρους των πλυντηρίων
- Πρέπει να είναι πλήρως εμβολιασμένο για ηπατίτιδα Β
- Να γνωρίζει την ενδεικνυόμενη διαδικασία σε περίπτωση τραυματισμού από αιχμηρό αντικείμενο, η οποία πρέπει να είναι καθορισμένη, σαφής και διαθέσιμη σε γραπτό κείμενο

2. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

- Ο υφασμάτινος σάκος συλλογής του πλένεται κάθε φορά που χρησιμοποιείται, μαζί με τον ιματισμό
- Αν είναι απαραίτητο να γίνει διαλογή ιματισμού για τοποθέτηση σε διαφορετικούς κύκλους πλύσης (αυτό δεν γίνεται ποτέ στον κλινικό χώρο), πρέπει να αποφεύγονται κινήσεις (τίναγμα, πέταγμα) που ευνοούν τη διασπορά μικροοργανισμών στο περιβάλλον
- Ο μολυσμένος και ο έντονα λερωμένος με βιολογικά υγρά ιματισμός τοποθετείται στο πλυντήριο μέσα στην υδατοδιαλυτή σακούλα στην οποία περιέχεται, χωρίς να γίνεται διαλογή του
- Ο μολυσμένος και ο έντονα λερωμένος με βιολογικά υγρά ιματισμός πλένεται ξεχωριστά και μετά από τον υπόλοιπο ιματισμό
- Δεν πρέπει να παραμένει ιματισμός μέσα στα πλυντήρια ή στο χώρο των πλυντηρίων με το πέρας της ημέρας

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΛΥΣΗΣ

- Πλύση σε ψηλές θερμοκρασίες: Γίνεται πλύση με απορρυπαντικό και νερό σε θερμοκρασίες $\geq 71^{\circ}\text{C}$ για ≥ 25 λεπτά
- Πλύση σε χαμηλές θερμοκρασίες: Γίνεται πλύση σε θερμοκρασίες $< 70^{\circ}\text{C}$ με προσθήκη στο απορρυπαντικό χημικών κατάλληλων για πλύση σε χαμηλές θερμοκρασίες, στην κατάλληλη συγκέντρωση (π.χ χλωρίνη)
- Στέγνωμα και σιδέρωμα: Είναι απαραίτητο να γίνονται σύντομα μετά το πλύσιμο για να μην ευνοείται λόγω της υγρασίας η

ανάπτυξη μικροοργανισμών στο υγρά ρούχα. Οι ψηλές θερμοκρασίες κατά το στέγνωμα και σιδέρωμα προσθέτουν περεταίρω μικροβιοκτόνο δράση

4. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΛΥΝΤΗΡΙΩΝ

- Οι χώροι των πλυντηρίων πρέπει να έχουν επαρκείς εγκαταστάσεις και προϊόντα για πλύσιμο/υγιεινή των χεριών, και προσωπικό προστατευτικό εξοπλισμό διαθέσιμο στους εργαζόμενους
- Ο σχεδιασμός των εγκαταστάσεων πρέπει να περιλαμβάνει σαφή διαχωρισμό χώρων εργασίας για καθαρό και χρησιμοποιημένο ιματισμό
- Αν υπάρχει δυνατότητα, προτιμάται ο χώρος εργασίας χρησιμοποιημένου ιματισμού να έχει αρνητική πίεση σε σχέση με το χώρο για τον καθαρό
- Πρέπει να υπάρχει επαρκής φωτισμός και εξαερισμός
- Τα πατώματα και υπόλοιπες επιφάνειες πρέπει να είναι αδιαπέραστα στα υγρά και εύκολο να καθαριστούν. Καθαρισμός του χώρου πρέπει να γίνεται ημερησίως
- Απολύμανση των πλυντηρίων πρέπει να γίνεται μια φορά την εβδομάδα πραγματοποιώντας πλύση υψηλής θερμοκρασίας χωρίς ιματισμό

Σύνταξη-Επιμέλεια

Ελπίδα-Νίκη Παφίτου

Πέτρος Κατσιολούδης

(Για Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου Λοιμώξεων)

Προγραμματιζόμενη αναθεώρηση

Ιούνιος 2017

Βιβλιογραφία

1. Centers for Disease Control and Prevention. Guidelines for environmental infection control in health-care facilities: recommendations of CDC and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC). MMWR 2003; 52 (No. RR-10).
2. Belkin, N.L. Chapter 101: Laundry, Patient Linens, Textiles, and Uniforms. APIC Text of Infection Control and Epidemiology; 2013. Available online: <http://text.apic.org/item-107/chapter-101-laundry-patient-linens-textiles-and-uniforms> (accessed on May 30, 2013).
3. Sabina Fijan, Sonja Šostar Turk. Hospital Textiles, Are They a Possible Vehicle for Healthcare-Associated Infections? Int. J. Environ. Res. Public Health 2012, 9, 3330-3343.
4. ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ. Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση νοσοκομειακού ιματισμού. Αθήνα 2007.
5. Wilson JA, Loveday HP, Hoffman PN, Pratt RJ. Uniform: an evidence review of the microbiological significance of uniforms and uniform policy in the prevention and control of healthcare-associated infections. Report to the Department of Health (England). J Hosp Infect. 2007 Aug; 66(4):301-7.
6. HP Loveday, JA Wilson, PN Hoffman, RJ Pratt. Public perception and the social and microbiological significance of uniforms in the prevention and control of healthcare-associated infections: an evidence review. British Journal of Infection Control 2007 8: 10-21.